

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis Stenograficzny

ze wspólnego posiedzenia
Komisji Gospodarki Narodowej
i Innowacyjności (134.)
oraz
Komisji Środowiska (94.)

15 listopada 2022 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (druk senacki nr 854, druki sejmowe nr 2541, 2580 i 2580-A).

(Początek posiedzenia o godzinie 14 minut 10)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Środowiska Zdzisław Pupa)

**PRZEWODNICZĄCY
ZDZISŁAW PUPA**

Szanowni Państwo, pozwolicie, że pod nieobecność pana ministra Ireneusza Zyski rozpocniemy rozpatrywanie ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i paliwach ciekłych oraz ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

Ta ustawa zostanie rozpatrzona w obecności 2 komisji, Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności oraz Komisji Środowiska.

W imieniu pana przewodniczącego Wojciecha Piechy, przewodniczącej, pani Marii Koc, jak również w imieniu sekretariatu Komisji Środowiska otwieram posiedzenie połączonych komisji.

Z uwagi na to, że ministra Zyski nie ma... Pan minister zapewnił, że udzielił upoważnienia obecnemu tu panu dyrektorowi celem przedłożenia meritum ustawy. Wobec powyższego, wyjątkowo, ze względu na prośbę pana ministra, rozpoczynamy już to posiedzenie komisji, ale w innym przypadku powinienem to posiedzenie komisji praktycznie, no, odwołać, bo takie są procedury w Senacie.

Niemniej ze względu na to, żeby nie robić komplikacji i problemów, poproszę pana dyrektora o przedłożenie ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i paliwach ciekłych oraz ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

Proszę bardzo, Panie Dyrektorze.

**DYREKTOR
DEPARTAMENTU ROPY I PALIW
TRANSPORTOWYCH W MINISTERSTWIE
KLIMATU I ŚRODOWISKA
PRZEMYSŁAW BRYKSA**

Dziękuję serdecznie, Panie Przewodniczący.

Przemysław Bryksa, dyrektor Departamentu Ropy i Paliw Transportowych, Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Szanowni Państwo Senatorowie! Wysoka Komisjo!

Nowelizacja ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw z druku senackiego nr 414 – druk sejmowy, ten bazowy, nr 2541 – to jest punktowa nowelizacja odnosząca się do pewnych wskaźników wynikających z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych w odniesieniu tylko do roku 2023.

Jaka jest geneza projektu? Otóż pracujemy w ministerstwie, w konsultacji z innymi ministerstwami oraz podmiotami z administracji, a także z odpowiednimi sektorami, nad dużym aktem nowelizującym ustawę o biokomponentach i biopaliwach ciekłych w celu wdrożenia europejskiej dyrektywy, tzw. RED II. W toku tych prac doszliśmy do konkluzji, iż niezbędne jest zrobienie punktowej nowelizacji, zanim ten projekt ostatecznie będzie mógł być przedłożony Wysokim Izdom do rozpatrzenia i do przyjęcia. Bowiem niektóre elementy systemu biopaliw i biokomponentów w Polsce wygasają, kończą nam się wraz z końcem roku 2022. Ażeby system mógł spójnie funkcjonować także w kolejnym roku, niezbędna jest punktowa interwencja ustawowa. W szczególności chodzi o realizację

narodowego celu wskaźnikowego w 2023 r. Jego istotnym elementem jest tzw. współczynnik redukcyjny, który wygasa w roku 2022. O szczegółach za chwilę.

Szanowni Państwo, realizacja narodowego celu wskaźnikowego, do której to realizacji są zobowiązani przedsiębiorcy zarówno produkujący, jak i importujący paliwa do Polski i ostatecznie również sprzedający paliwa na terenie Polski, jest oparta głównie na biokomponentach wyprodukowanych z roślin spożywczych i pastewnych. Tak jest w przypadku bioetanolu pochodzącego z kukurydzy i w przypadku estrów produkowanych z rzepaku. Dodatkowym elementem, który wpływa na konieczność tej interwencji ustawowej, jest bardzo złożona i trudna sytuacja rynku paliwowego w Polsce, wywołana – nazywamy to tak, jak powszechnie na świecie się przyjęło – po prostu kryzysem paliwowym. Jest to kryzys wywołany przez inwazję Rosji na Ukrainę. Zaburzenia z tym związane, także te wywołane poprzez sankcje nałożone na Rosję, istotnie zaburzyły funkcjonowanie całego rynku, a tym samym rynku biopaliwowego, jako pewnego rodzaju podsektora rynku paliwowego. Ukraina, jak wiemy doskonale, jest na szczęście nadal istotnym producentem roślin i płodów rolnych, które są używane także do produkcji biokomponentów. W związku z tym, a także w celu zahamowania czy ograniczenia dalszego wzrostu cen paliw oraz ustabilizowania sytuacji na krajowym rynku paliwowym i biopaliwowym zdecydowano się na taki właśnie projekt. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ten projekt przyjął w następującym kształcie.

Otóż wskaźniki związane z realizacją NCW zostały w tym akcie prawnym ukształtowane następująco. Poziom minimalny realizacji NCW, czyli narodowego celu wskaźnikowego, przez przedsiębiorców paliwowych, który to uprawnia ich do zastosowania tzw. opłaty zastępczej, został ukształtowany na poziomie 80%, czyli na takim, jaki jest obecnie, w roku 2022. Jest to przedłużenie. Wysokość wspomnianego przeze mnie współczynnika redukcyjnego została ustalona podobnie jak w roku bieżącym, tj. na poziomie 0,82. I tu wyjaśnienie, które zapowiadałem. Tenże współczynnik redukcyjny to jest mechanizm, który, najogólniej rzecz ujmując, jest mechanizmem zachęcającym przedsiębiorców paliwowych działających w Polsce do kontraktowania biokomponentów wytworzonych na terenie

kraju i z krajowej produkcji rolnej. On jest niezwykle istotnym elementem. I właśnie dlatego, że wygasa w roku 2022, jego brak w roku 2023 spowodowałby dodatkową destabilizację rynku. Chcemy, żeby ten współczynnik redukcyjny był zachowany, żeby nadal przedsiębiorcy byli zachęceni, stymulowani do kontraktowania na krajowym rynku biopaliwowym. W związku z tym w niezmienionej wysokości jest on przedłużany na rok 2023.

PRZEWODNICZĄCY ZDZISŁAW PUPA

Przepraszam, Panie Dyrektorze. Poproszę o jedno takie bardziej szczegółowe wyjaśnienie dotyczące tych współczynników redukcyjnych, tej opłaty zastępczej, z uwagi na to, że słuchają nas również rolnicy. Ta ustawa wzbudzała dosyć duże emocje wśród rolników. Prosiłbym, żebyśmy wyjaśnili bliżej, co to jest ten mechanizm opłaty zastępczej, na czym on polega, na czym polega ten współczynnik redukcyjny i tak po kolei...

(Dyrektor Departamentu Ropy i Paliw Transportowych w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Przemysław Bryksa: Dobrze.)

Chodzi o to, żeby to było bardziej czytelne, jasne i, można powiedzieć, bardziej przystępne dla rolników. Wiele osób nas, senatorów, też bombardowało propozycjami zmian, sugerowało konieczność naniesienia poprawek. Myślę, że jak wyjaśni pan to dokładnie, to będzie to jasne i czytelne, i w tej sytuacji...

Proszę uprzejmie. Tak od początku, jeszcze o tym mechanizmie opłaty zastępczej, i po kolei. Dobrze?

DYREKTOR DEPARTAMENTU ROPY I PALIW TRANSPORTOWYCH W MINISTERSTWIE KLIMATU I ŚRODOWISKA PRZEMYSŁAW BRYKSA

Dobrze.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Tak, istotnie, potwierdzam wokół tego projektu toczyły się duże, szerokie dyskusje, były konsultacje, pojawiały się również wątpliwości. Dlatego staram się szczegółowo omówić wysokości tych współczynników i zawsze dodaję, że

jest to albo zwiększenie, albo utrzymanie współczynników wobec obecnego kształtu. Było to kształtowane w procesie zarówno przedsejmowym, jak i na etapie postępowania z tym projektem w Sejmie, stąd rzeczywiście... No, ma to istotne znaczenie.

Szanowni Państwo, narodowy cel wskaźnikowy jest celem przyjmowanym w Polsce na podstawie polskiego prawodawstwa, ale oczywiście wynika z regulacji europejskich. Mówi, najogólniej rzecz biorąc, o tym, jaki ma być udział w paliwie, w ostatecznym efekcie... Chodzi o wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w paliwach zużywanych do transportu. I teraz jeżeli ten udział z punktu widzenia prawodawstwa europejskiego jest kształtowany procentowo, to także w polskim prawodawstwie i w naszej ustawie jest tak ukształtowany. Jednak jeśli mówimy o tym minimalnym poziomie realizacji NCW, który uprawnia do skorzystania z mechanizmu opłaty zastępczej, czyli o tym, co jest ukształtowane na poziomie 80%, to mówimy o sytuacji, w której przedsiębiorca paliwowy jest zobowiązany do wykonania, mówiąc najprościej, dodania biokomponentów do paliw w określonym limicie. Ustawowo możemy limit pomniejszać, ten limit tzw. fizycznego wykonania dodawania biokomponentów. Utrzymując ten limit na poziomie 80%, stwierdzamy ni mniej, ni więcej, tylko tyle: jeśli wykonasz, przedsiębiorco, dodanie biokomponentów w wysokości co najmniej 80-procentowego celu na dany rok, możesz w pozostałej części zastosować opłatę zastępczą, czyli, można powiedzieć, uiścić w formie finansowej odpowiednik tych komponentów, które musiałbyś dodać do paliw. Jest to mechanizm, który co prawda nie wpływa na podniesienie poziomów odnawialnych źródeł energii w paliwach, on go troszkę obniża, ale jest to mechanizm stabilizujący z punktu widzenia przedsiębiorstw paliwowych. Miejmy świadomość tego, że w Polsce ze względu na warunki klimatyczne nie jesteśmy w stanie przez cały rok równomiernie dodawać biokomponentów do paliw. A więc przedsiębiorcy paliwowi momentami nie są w stanie fizycznie wykonywać obowiązku przez cały rok w równym stopniu. Stąd te mechanizmy są niezbędne, żeby całą sytuację ustabilizować. No więc powtarzam, ten minimalny poziom realizacji NCW to jest poziom, do którego przedsiębiorca musi, przysłówkowo, dobić z fizycznym wykonaniem, czyli

poprzez domieszkę biokomponentów do paliw, w pozostałej części może zastosować opłatę zastępczą. Oczywiście im wyższy ten współczynnik, tym mniejsza opłata.

(Przewodniczący Zdzisław Pupa: Prosty językiem mówiąc... Czy pan się zgodzi z tym, że te 20%... No, skoro mówimy tu o 80% dotyczących mechanizmu opłaty zastępczej, to 20% do tych biokomponentów...)

Nie, odwrotnie. Chodzi o 80% wykonania fizycznego jako minimum i w następstwie tego możliwość uiszczenia 20%, czyli niejako dopełnienia do 100% opłatą zastępczą. Tak działa ten mechanizm.

(Głos z sali: To jak gdyby taka kara...)

Nie. Opłata zastępcza. Czyli bardziej wymiana niż kara. To jest zamiennik. To jest, podkreślam, możliwość. Większość przedsiębiorców paliwowych realizuje narodowy cel wskaźnikowy poprzez blending paliw biokomponentami, bo jest to dla nich bardziej opłacalne. Mechanizm opłaty zastępczej jest droższy. Ale stanowi możliwość.

Jeśli państwo pozwolą, idźmy dalej. Wysokość współczynnika redukcyjnego. Nie wiem, czy będę tu w stanie w takim stopniu być precyzyjny, w jakim mógłby to państwu objaśnić mój współpracownik, pan naczelnik Marek Kosicki. Jeżeli państwo pozwolą, to w kwestii tego współczynnika redukcyjnego...

Panie Naczelniku, mogę prosić?

**NACZELNIK
WYDZIAŁU RYNKU ROPY NAFTOWEJ,
PALIW I BIOPALIW CIEKŁYCH
W DEPARTAMENCIE ROPY I PALIW
TRANSPORTOWYCH W MINISTERSTWIE
KLIMATU I ŚRODOWISKA
MAREK KOSICKI**

Proszę państwa, jeśli chodzi o współczynnik redukcyjny, to on został wprowadzony po to, jak już pan dyrektor mówił wcześniej, aby zachęcić przedsiębiorców paliwowych do korzystania z produkcji krajowej. Był to pewien kompromis między wytwórcami biokomponentów a, że tak powiem, paliwowcami, aby nie kupowali importowanych biokomponentów. Mogą zastosować współczynnik redukcyjny. Czyli jeżeli, założmy, mają wykonać 100%, to mogą to pomniejszyć o ten współczynnik 0,82, pod warunkiem wszak,

że zakupią biokomponenty w kraju, od naszych rodzimych producentów. I to jest w zasadzie główny element... Ponieważ ustawa o biokomponentach była w tym zakresie określona czasowo bardzo dokładnie, tzn. ten współczynnik redukcyjny był określony na lata 2020–2022, stanęliśmy przed dylematem, czy go zachować i przedłużyć na 2023, dopóki nie będzie przygotowana ta kompleksowa, szeroka zmiana ustawy, czy nie przedłużać. Tutaj wszystkie nasze krajowe organizacje rolnicze były oczywiście za tym, aby go przedłużyć, dlatego że w innym przypadku pozwalałoby to na kupowanie biokomponentów z zagranicy. Stąd też dla ochrony naszego sektora rolnego, producentów biopaliw i biokomponentów, a jednocześnie z bardzo dużą korzyścią dla rynku paliwowego, bo pozwoli mu to obniżyć ten poziom, proponujemy tę poprawkę w ustawie.

**DYREKTOR
DEPARTAMENTU ROPY I PALIW
TRANSPORTOWYCH W MINISTERSTWIE
KLIMATU I ŚRODOWISKA
PRZEMYSŁAW BRYKSA**

Okej. Jeżeli możemy kontynuować...

W ustawie stanowiąmy także poziom obligatoryjnego blendingu dla oleju napędowego na poziomie 5,2%. To jest lekka podwyżka w stosunku do stanu obecnego. Tenże współczynnik mówi o tym, w jakiej minimalnej ilości muszą być dodane biokomponenty do oleju napędowego w ciągu całego roku rozliczeniowego. Tak jak powiedziałem, przedsiębiorcy paliwowi dodają biokomponenty do oleju, w szczególności do oleju napędowego, ze zmiennością, a to znaczy, że momentami dodają go więcej, momentami mniej. Szczególnie późną jesienią, w okresie zimowym, podczas mrozów dodawanie znaczących wolumenów bio do oleju napędowego powoduje pewne trudności w funkcjonowaniu... w wykorzystaniu tego paliwa. Stąd ten poziom jest liczony oczywiście globalnie w skali całego roku. Jego minimalny poziom zaś jest określony w ustawie. Tak jak powiedziałem, jest pewien minimalny wzrost, a więc przedsiębiorcy będą musieli dodać więcej bio do oleju napędowego w roku 2023, niż to ma miejsce dzisiaj.

Jeśli chodzi o limit wykorzystania biowęglowodorów ciekłych w realizacji NCW, to jest to limit, który odnosi się do wymienionych biowęglowodorów ciekłych. On w tym momencie jest

niższy, dokładnie o połowę. Na chwilę obecną w Polsce nie ma instalacji, które byłyby zdolne do produkcji takich biowęglowodorów ciekłych. Jest to bardziej zaawansowana formuła, jeśli chodzi o biokomponenty, biokomponenty drugiej generacji. Jednak my podwyższając ten limit, wysyłamy delikatny sygnał do rynku paliwowego, jak również do rynku biopaliwowego, że ta tendencja będzie rosła, bo coraz bardziej będziemy na ten rodzaj paliwa stawiali, zresztą zgodnie z wymogami prawodawstwa europejskiego. Tak że mamy nadzieję, że to jest taki poziom, który będzie zachęcał do inwestycji w tym zakresie, do tworzenia odpowiednich instalacji również w Polsce. W część z nich będzie można wykorzystywać także efekty produkcji rolnej.

I wreszcie limit wykorzystania biokomponentów wytwarzanych z surowców określonych w załączniku nr 1 do ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych. On także lekko, minimalnie się zmienia, lekko nam wzrasta. Chodzi o biokomponenty zaawansowane, które są, można powiedzieć, zgodnie z prawodawstwem europejskim, ale także z naszymi krajowymi rozwiązaniami liczone podwójnie do realizacji NCW. Takie mechanizmy możemy stosować dzięki pewnym preferencjom z prawodawstwa europejskiego. To jest zawarte w załączniku nr 1 do ustawy. Ten limit, powiadam, także lekko zwiększamy, dając wyraźny sygnał rynkowi, że powoli i stopniowo chcemy zmieniać układ całego wykonywania narodowego celu wskaźnikowego w Polsce na rzecz, no, można powiedzieć, zmiany koszyka biokomponentów używanych do paliw. To tyle, jeśli chodzi o kwestię współczynników i zmian do ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych.

Ustawa, nowelizacja, którą prezentujemy, zawiera także przepisy nowelizujące ustawę o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw. Ta zmiana wprowadza czy tak naprawdę znosi obowiązek sprzedaży na stacji paliw benzyn w formacie E5 w przypadku sprzedawania benzyn w formacie E10. Ta zmiana jest podyktowana planowaną w nieodległej przyszłości zmianą formatu benzyn w Polsce. Co do zasady chcemy przejścia – a zrealizowała to już większość państw w Unii Europejskiej – chcemy przejścia z formatu benzyny E5 na format benzyny E10. W praktyce oznacza to określony poziom wymaganej obecności biokomponentów w benzynie w formacie E5, mówimy tutaj o 5%.

W przypadku formatu E10 – już o 10%. To są te planowane zmiany, które chcemy wprowadzić. Ta zmiana jest prosta, porządkowa. Już dzisiaj prawo polskie dopuszcza sprzedaż na rynku benzyn w formacie E10. One jeszcze nie są obecne na rynku, przedsiębiorcy paliwowi nie oferują takich benzyn, choć mogą. Nam zależy na zniesieniu obowiązku, który w pewnym momencie pojawił się w ustawie, a w związku z którym przedsiębiorca musiałby, chcąc dzisiaj sprzedawać benzynę w formacie E10, jednocześnie podawać E5. My mówimy: jeżeli będziesz podawał E10, możesz nie podawać E5. Czyli liberalizujemy przepis pod tym względem. Jest to podyktowane powodami praktycznymi. Większość stacji paliw w Polsce nie byłaby w stanie obsłużyć tylu rodzajów benzyn jednocześnie. To jest technicznie oczywiście wykonalne, ale wymagałoby bardzo, bardzo znaczących inwestycji, i nie mówię o dystrybutorach, ale przede wszystkim inwestycji w zbiorniki paliwowe, bo benzyny musiałby być separowane. Dlatego potrzebujemy ułatwienia i pewnej liberalizacji w tym względzie.

To już wszystkie zmiany, które są w tej noweli, tak jak powiedziałem, punktowej. Bardzo serdecznie dziękuję. Zwracamy się z uprzejmą prośbą o przyjęcie tej nowelizacji w kształcie przyjętym przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ZDZISŁAW PUPA**

Dziękuję panu dyrektorowi za bardzo wyczerpującą informację na temat zmian w tej ustawie, jak pan ją określił, punktowej.

Dotarł do nas pan minister Ireneusz Zyska, którego witam.

Proszę panią mecenas, naszą panią legislator, o ustosunkowanie się... przedstawienie uwag, które być może posiada, dotyczących spraw legislacyjnych. Proszę bardzo.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
RENATA BRONOWSKA**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.
Szanowni Państwo!

Biuro Legislacyjne nie odnosząc się do samego meritum tej regulacji, czyli do wysokości

wskaźników, które są zmieniane i służą realizacji narodowego celu wskaźnikowego w roku 2023, chciałoby jednak odnieść się do samego sposobu wprowadzania tych zmian, do trybu ich wprowadzania. Mianowicie część z tych parametrów, które są w ustawie zmieniane – a dokładnie chodzi o współczynnik redukcyjny, o minimalny udział biokomponentów w oleju napędowym, jak również o udział biokomponentów wytworzonych z surowców określonych w załączniku nr 1 do ustawy – mogłoby zostać zmienionych w drodze przyjęcia stosownych aktów wykonawczych. A to dlatego, że ustawa o biokomponentach i biopaliwach ciekłych pozwala na to, aby w drodze wydania stosownych rozporządzeń takie wskaźniki określać. I stąd wątpliwość Biura Legislacyjnego, dlaczego zaangażowano tutaj ustawodawcę parlamentarnego, a nie wykorzystano instrumentów prawnych, które daje ustawa o biopaliwach, i nie zmieniono tych wskaźników w drodze po prostu wydania stosownych aktów wykonawczych. Ja tutaj w opinii szerzej, dokładnie rozpisałam, o które artykuły ustawy o biopaliwach chodzi. Jeżeli będzie potrzeba szerszego wyjaśnienia, to oczywiście służę.

Chciałabym jeszcze zwrócić uwagę na zakres nowelizacji – dokładnie o tym pan dyrektor przed chwilą mówił – czyli fakt, że ta ustawa nowelizuje 2 akty prawne, tj. ustawę o biopaliwach oraz, mówiąc w pewnym skrócie, ustawę o paliwach ciekłych. I tutaj chciałabym się odwołać do zasad techniki prawodawczej, do §92 tych zasad, który wskazuje, że zasadniczo jedną ustawą nowelizującą nowelizuje się jedną ustawę matkę, czyli jedną ustawę nowelizowaną. Służy to po prostu przejrzystości przepisów prawnych, ułatwia identyfikację wprowadzanych zmian. Przywołany §92 w ust. 2 przewiduje sytuacje, kiedy można znowelizować kilka ustaw. Jest to możliwe wtedy, kiedy między zmienianymi ustawami niewątpliwie występują związki tematyczne albo dla zrealizowania zamysłu prawodawcy niezbędne jest jednoczesne dokonanie zmian w kilku ustawach. No, naszym zdaniem w tym przypadku żadna z tych okoliczności nie zachodzi. Tym samym możliwe byłoby uregulowanie zmian, które są wprowadzane w art. 1 i w art. 2 w 2 odrębnych nowelizacjach. I te uwagi chciałabym podnieść. Dziękuję bardzo.

(Brak nagrania)

**PRZEWODNICZĄCY
ZDZISŁAW PUPA**

Czyli co? Pan minister teraz się odniesie?
Proszę bardzo.

**SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE KLIMATU
I ŚRODOWISKA
IRENEUSZ ZYSKA**

Dzień dobry państwu.

Na wstępie bardzo serdecznie przepraszam Wysoką Komisję, pana przewodniczącego, wszystkich państwa senatorów za moje spóźnienie związane z innymi obowiązkami. Ale tutaj pan dyrektor, jak wiem, bardzo precyzyjnie przedstawił założenia projektu i też te regulacje, które zostały przyjęte przez Sejm.

Chciałbym się odnieść do sugestii pani mecenas i Biura Legislacyjnego. Otóż nie do końca możemy się z tym zgodzić. Po pierwsze, od wielu lat poziomy związane z wysokością współczynnika redukcyjnego czy też poziom narodowego celu wskaźnikowego są przyjmowane w ustawie, a nie w rozporządzeniu, i zaraz powiem dlaczego. Jednak są 2 współczynniki, które muszą być obligatoryjnie unormowane w ustawie. To jest obligatoryjny blending dla oleju napędowego, w tej nowelizacji na poziomie 5,2%, oraz wartość dotycząca limitu wykorzystania biowęglowodorów ciekłych w realizacji narodowego celu wskaźnikowego, w tym przypadku jest propozycja, aby był on na poziomie 0,9%. To jest obbligo, które musi być przyjęte w ustawie.

Jednak ta ustawa, Wysoka Komisjo, de facto dotyczy interesów 2 dużych, ważnych sektorów polskiej gospodarki: oczywiście sektora rolnictwa, produkcji upraw, które służą do przygotowania biokomponentów, biopaliw, oraz samego sektora produkcji paliw czy sektora paliwowego. To są, można powiedzieć, jedne z najważniejszych sektorów każdej gospodarki, a szczególnie polskiej gospodarki. Tak ważna regulacja, dotycząca określenia minimalnego poziomu realizacji narodowego celu wskaźnikowego, jest naszym zdaniem... I akurat przykład dyskusji, która toczyła się w ramach tej nowelizacji, potwierdza to, że powinniśmy konsultować te sprawy publicznie. Najbardziej pogłębiona dyskusja jest możliwa wtedy, kiedy mamy

dyskusję nad projektem ustawy, nie nad projektem rozporządzenia wykonawczego. Stąd też nawet taki kazus w przypadku tej legislacji, bo, jak państwo wiedzą, początkowo założenia były trochę inne, a w toku dyskusji nad projektem ustawy ostatecznie doszliśmy do takich rozwiązań. To jest kompromis wypracowany przez 2 duże sektory gospodarki, oczywiście reprezentowane przez swoich interesariuszy, także przez administrację rządową, jednego ministra, drugiego, trzeciego. Myślę, że to jest też argument za tym, żeby o tak ważnych sprawach rozmawiać na forum parlamentu, a nie poprzez wydanie rozporządzenia wykonawczego.

Tutaj chciałbym też przy okazji poinformować Wysoką Komisję, że trwają prace nad dużą kompleksową nowelizacją ustawy o biokomponentach i biopaliwach, która ureguluje rynek w horyzoncie roku 2030. Ta nowelizacja na początku przyszłego roku trafi do Sejmu. No więc już nie będziemy musieli jak gdyby co roku przystępować do nowelizacji na każdy kolejny rok, chyba że taka będzie wola polityczna. Nie wiemy, jak rynek będzie się rozwijał. Tak że nad taką kompleksową regulacją w tej chwili pracujemy. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ZDZISŁAW PUPA**

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Pan przewodniczący Chróścikowski prosi o głos.

Proszę bardzo.

**SENATOR
JERZY CHRÓŚCIKOWSKI**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Panie Ministrze, bardzo dziękuję za szybkie uchwalenie przez Sejm również tej ustawy, bo ona jest oczekiwana, szczególnie, że... No, uspokoiła już nastroje na wsi. I będziemy tu wdzięczni, o ile tak będzie, bo pan wicepremier, minister rolnictwa obiecał rolnikom – na skutek ich protestów, m.in. naszej organizacji, czyli rolniczej „Solidarności”, i wielu innych, które wyraźnie mówiły, że nie zgadzają się na ten wariant pierwszy, o którym wspominał pan minister

– że to rozwiązanie, bym powiedział, kompromisowe rozwiązanie zostanie. I ono zadowala. Można powiedzieć, bo rozmawialiśmy zarówno z przetwórcami, jak i rolnikami, że te wskaźniki dadzą się zrealizować i nie będzie problemu. Tym bardziej, że, jak widzimy, ten rok cechuje się wysokim plonowaniem rzepaku i jest import z Ukrainy, i to pozwala na to, że te produkty zostaną przetworzone i nie będzie tu dla nas zagrożenia, szczególnie dla rolników.

Co prawda, wcześniej były różne głosy, kto lobbuje, kto nie lobbuje. Na dzień dzisiejszy, jako rolnicy, z tego rozwiązania jesteście zadowoleni. Co prawda, ustawa mówi, że docelowo będzie więcej, ale jak rozmawiamy z przemysłem, to słyszymy, że przemysł i tak więcej nie przerobi, niż wskazują te wskaźniki, które są. Jeśli będziemy dalej dyskutować, to przyszłościowo, w kolejnej ustawie, którą pan minister tu zapowiada, te zgłaszane przez inne organizacje postulaty, żeby zachować te maksymalne, które są w ustawie... No, będziemy się do tego przychylić. Ale dzisiaj z satysfakcją, że został zawarty kompromis, dziękujemy i liczymy na to, że ustawa zostanie przyjęta bez poprawek.

PRZEWODNICZĄCY
ZDZISŁAW PUPA

Pan senator Piecha.
Proszę bardzo.

SENATOR
WOJCIECH PIECHA

Panie Ministrze, ja chciałbym tylko zapytać: ile biokomponentów jest produkowanych w Polsce, z jakich roślin i czy też posiłkujemy się importem?

PRZEWODNICZĄCY
ZDZISŁAW PUPA

I pan senator Pęcherz.
Proszę uprzejmie.

SENATOR
JANUSZ PĘCHERZ

Dziękuję bardzo.
Panie Przewodniczący! Panie Ministrze!

Ja się zgadzam z panią legislator co do tego, o czym tutaj pisze w opinii, ale zgadzam się także z panem ministrem, i powiem dlaczego. Dlatego że gdyby regulacja była tylko rozporządzeniem, to może mielibyśmy sytuację, o której mówił pan senator Chróścikowski, taką, w której rolnicy i producenci protestowaliby, że ten wskaźnik na wstępnym poziomie 60% jest nie do przyjęcia. Z tego punktu widzenia ta jak gdyby kontrola parlamentarna daje dużo większe szanse na to, do czego dzisiaj doszliśmy. Ta ustawa nie budzi dzisiaj żadnych wątpliwości i my ją pewnie prze głosujemy bez poprawek.

Ale mam pytanie. W trakcie, kiedy nie było pana ministra, pan dyrektor tutaj odniósł się do tej opłaty. Ja teraz troszkę tego nie rozumiem... Skoro ta opłata zastępcza jest korzystniejsza, to dlaczego na początku był wskaźnik na poziomie 60%? Pytam, bo nie rozumiem... Nie rozumiem, jeśli chodzi o ten wskaźnik, że został tak obniżony, a mimo to ma być to korzystne. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ZDZISŁAW PUPA

Proszę, senator Janusz Gromek, a potem, jak myślę, pan minister będzie udzielał odpowiedzi.
Proszę bardzo.

SENATOR
JANUSZ GROMEK

Jak się okazuje, możliwości produkcji tego biokomponentu są szerokie. Mam takie pytanie: jaki jest obrót finansowy tym wszystkim w skali roku? Dziękuję.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE KLIMATU
I ŚRODOWISKA
IRENEUSZ ZYSKA

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Ja może odpowiem na pytanie pana senatora Piechy odnośnie do poziomu produkcji. W 2020 r. poziom produkcji, jeżeli chodzi o bioetanol pierwszej generacji, wynosił 153,5 tysiąca ton, bioestry pierwszej generacji – 835 tysięcy

ton. W roku 2021 nastąpił wzrost: bioetanol pierwszej generacji – 176,6 tysięcy ton, a bioestry pierwszej generacji – 1 milion 147 tysięcy ton. W roku 2022 znowu nastąpił znaczący wzrost: bioetanol – 185 tysięcy ton, bioestry pierwszej generacji – 1 milion 204 tysiące ton. Prognoza zaś na rok 2023 jest taka: jeżeli chodzi o bioetanol pierwszej generacji – 194 tysiące ton, a jeżeli chodzi o bioestry pierwszej generacji – 1 milion 264 tysiące ton. No więc każdego roku następuje istotne zwiększenie produkcji zarówno bioetanolu, jak i bioestrów.

Co do opłaty zastępczej, to poproszę pana dyrektora Przemysława Bryksę.

**DYREKTOR
DEPARTAMENTU ROPY I PALIW
TRANSPORTOWYCH W MINISTERSTWIE
KLIMATU I ŚRODOWISKA
PRZEMYSŁAW BRYKSA**

Dziękuję serdecznie.

Szanowni Państwo! Panie Senatorze!

Jeśli chodzi o opłatę zastępczą i, można powiedzieć, wcześniejsze inicjatywy ustanowienia tego współczynnika w projekcie ustawy... Otóż ten projekt rodził się w konkretnym czasie i w konkretnej sytuacji rynkowej. W momencie, kiedy w wyniku wybuchu wojny na Ukrainie także rynek polski został rozchwiany, bardzo, bardzo mocno rozchwiany, zarówno kontraktowanie biokomponentów w formule podstawowej, czyli do blendingu, jak i wykonywanie obowiązku związanego z NCW poprzez produkcję i plasowanie na rynku tzw. paliwa B100, czyli paliwa będącego całkowicie biopaliwem, uległo radykalnemu utrudnieniu. Koncerny paliwowe zwracały się z wnioskiem o obniżenie tego współczynnika, mając pełną świadomość tego, że pozostała część będą zmuszone wpłacać w formule opłaty zastępczej, nawet biorąc pod uwagę to, że to będzie dla nich droższe. Jednak przedsiębiorcy wiedzieli, że ten fizyczny poziom wykonania NCW będzie dla nich nieosiągalny – tak prognozowano – w wyniku kryzysu. W wyniku kryzysu paliwowego, zaburzenia łańcuchów dostaw czy zaburzenia kontraktów, które były pozawierane być może w różny sposób... Ta sytuacja była naprawdę trudna. Takie wnioski do nas, do ministerstwa, były kierowane. Przypomnę tylko, że z ministerstwa ten projekt był wysyłany z bazową wartością poziomą 70%. I ta

sytuacja ewoluuje. Im dalej jesteśmy od momentu rozpoczęcia wojny, tym bardziej rynek się stabilizuje, kontrakty są odnawiane, łańcuchy dostaw są budowane na nowo. Można powiedzieć, że na nowo budowany jest także zbyt na biopaliwa, choćby na to wymienione B100. W związku z tym otrzymaliśmy informację w toku tych dodatkowych konsultacji, które były prowadzone w czasie między przyjęciem projektu ustawy przez Radę Ministrów a pierwszymi działaniami w Sejmie, potem kolejnymi działaniami w Sejmie, bo te konsultacje cały czas trwały... Otrzymaliśmy od przedsiębiorstw paliwowych sygnał, że jest dużo optymistyczniej na rynku, niż prognozowano, w związku z czym fizyczne wykonanie NCW przez nich jest możliwe, na tym poziomie. Dlatego można było w taki sposób ten zapis ukształtować, wracając do poziomu z roku bieżącego. Można powiedzieć, cała trudność i ogromny problem dla przedsiębiorców paliwowych wiąże się tu z podstawowym elementem: za brak realizacji NCW nakładane są bardzo wysokie, naprawdę horrendalnie wysokie kary. Na podstawie przepisów europejskich i krajowych działa tutaj prezes Urzędu Regulacji Energetyki. To są tak wysokie kary, że mogą doprowadzić do istotnego zaburzenia rynku, jeśli chodzi o konkurencyjność pomiędzy przedsiębiorcami na rynku paliwowym. W związku z tym, że te problemy dotyczyłyby przedsiębiorców w sposób niezawiniony co do zasady, bo zaburzenie rynkowe nie było przez nich wywołane, tylko zostało wywołane przez wojnę, istotna była próba doprowadzenia sytuacji do takiego poziomu, który pozwalałby im normalnie działać. W momencie kiedy rzeczywiście ten poziom może wrócić na swoje miejsce, czyli zgodnie ze stanem z 2020 r., to z satysfakcją to robimy, bo jest to korzystne dla wszystkich.

**PRZEWODNICZĄCY
ZDZISŁAW PUPA**

Dziękuję.

Pan jeszcze prosił o głos. Proszę uprzejmie.

**CZŁONEK ZARZĄDU
KRAJOWEJ IZBY BIOPALIW
ADAM STĘPIEŃ**

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Adam Stępień. Jestem dyrektorem generalnym Krajowej Izby Biopaliw. Reprezentuję szerokie porozumienie organizacji rolniczych i branżowych, czyli Polską Koalicję Biopaliw i Pasz Białkowych. Pozwoliliśmy sobie kilka dni temu przedłożyć szanownym członkom obu komisji nasz pisemny wniosek, opinię do tej ustawy, z uprzejmą prośbą o przychylenie się do konkluzji, jakie wynikają z poprawek przyjętych w ramach dyskusji parlamentarnej podczas prac Sejmu. Ta ustawa, jak tu słusznie zauważył pan senator Chróścikowski, jest nam po prostu potrzebna. Współczynnik redukcyjny, który pan dyrektor szeroko objaśniał, powoduje przede wszystkim to, że jest zainteresowanie, istotne zainteresowanie, ze strony podmiotów realizujących narodowy cel wskaźnikowy zakupami krajowych biokomponentów. No więc de facto ma miejsce kreowanie rynku surowcowego przez producentów biopaliw. Jesteśmy w dobie rekordowych zbiorów, zarówno rzepaku, jak i kukurydzy. W tym roku zebraliśmy prawie 3,8 miliona ton rzepaku i wygląda na to, że ponad 8 milionów ton kukurydzy. W Polsce produkujemy olej rzepakowy w ilości na poziomie ponad 1,5 miliona ton. Jesteśmy trzecim producentem rzepaku i oleju w Europie. Jesteśmy coraz większym producentem biopaliw. Dobrze byłoby, żeby te biopaliwa działały na rzecz bezpieczeństwa energetycznego i paliwowego kraju. Taka jest intencja, jak zakładam, zwiększania blendingu, czyli udziału estrów w oleju napędowym. My sami produkujemy już ponad 1 milion ton estrów i ponad 330 tysięcy m³ etanolu. No więc też jako branża jesteśmy gotowi do tego, aby uczestniczyć w zwiększaniu przez kolejne regulacje udziału bioetanolu w benzynach silnikowych.

Tutaj mocno trzymamy kciuki za ministerstwo klimatu, aby ta regulacja, która jest mocno oczekiwana, została również w najbliższym czasie przyjęta. Ten krok, w kontekście art. 2, jest ważnym i istotnym elementem tego prawodawstwa. Dlatego że od dekady obowiązuje w Polsce norma E10, oznaczająca udział etanolu w benzynach maksymalnie do 10%, ale niestety nikt jej w praktyce nie stosuje. Jednak jeśli chodzi o współczynnik redukcyjny, w kontekście tej ustawy, to jego utrzymanie to jest przede wszystkim, jak to zostało określone przez ministerstwo rolnictwa, przez wiceprezesa Rady Ministrów, działanie polegające na zmianach, które nie doprowadzają do zmian w systemie prawnym

w zakresie inkorporacji biopaliw w Polsce. Za nami jest duża dyskusja w odniesieniu do minimalnego poziomu, jeśli chodzi o realizację narodowego celu wskaźnikowego. Te zaproponowane 60% było nieakceptowalne. Zakładam, że ten głos środowiska rolniczego był równie istotny jak dotyczący ścieżek dywersyfikacji rynku odbiorczego biopaliw, o czym wspominał pan dyrektor. Dlatego jako branża, jako środowisko przychyłamy się do wniosku i rekomendacji ze strony Sejmu. Oczywiście być może ustawa nie jest doskonała, ale mamy taką sytuację, że jest listopad i de facto od początku przyszłego roku nie mielibyśmy podstawy do tego, aby polskie biokomponenty dominowały w strukturze dostaw. A to jest chyba najistotniejsze. W szczególności, że to jest jedyny środek do utrzymania opłacalności dwóch sektorów rolnych. Serdecznie dziękuję panu ministrowi za to docenienie, bo tak odbieram tę opinię, jeżeli chodzi o rolę sektora biopaliw. Zakładam, że tego stanowiska będziemy się trzymali przy okazji tej dużej nowelizacji, którą zapowiadał pan dyrektor. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ZDZISŁAW PUPA**

Dziękuję za wystąpienie.

Szanowni Państwo, więcej zgłoszeń do głosów nie widzę.

Wobec powyższego przystąpimy do głosowania nad przyjęciem ustawy zawartej w druku nr 854, tj. ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

Jesteśmy gotowi do głosowania, do liczenia głosów, tak że rozpoczniemy... Poprawek nie było, uwag nie było.

Wobec powyższego, kto jest za przyjęciem ustawy...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę? Są pytania jeszcze? Nie?

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
RENETA BRONOWSKA**

Przepraszam, ja tylko dla ścisłości regulaminowej... Rozumiem, że głosujemy nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek, tak?

Wspólne posiedzenie Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności (134.)
oraz Komisji Środowiska (94.)

PRZEWODNICZĄCY
ZDZISŁAW PUPA

Tak, tak.

Głosujemy nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek.

(Senator Jadwiga Rotnicka: Bo nie było...)

Nie był wymieniony wniosek. Dziękuję za czujność i podpowiedź.

Kto jest za przyjęciem ustawy bez poprawek?

Zechce podnieść rękę.

Kto jest przeciw?

Nie ma głosów przeciw.

Kto się wstrzymał?

Nie ma na sali głosów przeciw.

Głosowanie zdalne... Zamykamy głosowanie zdalne. Liczymy głosy. Proszę o podsumowanie głosowań.

22 głosy za, 0 – przeciw, 1 osoba się wstrzymała.

Teraz pozostaje nam wyznaczenie senatora sprawozdawcy.

Kto zechce sprawozdawać?

(Senator Alicja Zając: Senator Chróścikowski.)

(Głos z sali: Chróścikowski.)

Senator Chróścikowski przyjmuje propozycję. Dziękuję serdecznie.

Zamykamy posiedzenie połączonych Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności oraz Komisji Środowiska. Dziękuję uprzejmie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 14 minut 55)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy